

POWOŁYWANIE ORGANÓW STANOWIĄCEJ I WYKONAWCZEJ WŁADZY SAMORZĄDOWEJ W III RP NA PRZYKŁADZIE PŁOCKA

Abstrakt

Organem stanowiącym w gminie jest rada gminy (miasta). Organem wykonawczym w gminie jest wójt (burmistrz, prezydent miasta). Procedurę powoływania organów stanowiącej o wykonawczej władzy samorządowej w gminie w III RP określają przepisy rangi konstytucyjnej oraz ustawowej.

Słowa kluczowe: wybory organów stanowiących i wykonawczych w gminie, Prezydent Miasta Płocka, Rada Miasta Płocka

Wprowadzenie

Wybory (łac. *eligere* – wybierać) są procesem, w którym obywatele spośród zgłoszonych kandydatów wybierają w drodze głosowania przedstawicieli na określone stanowiska lub do pełnienia określonych funkcji. Jest to podstawowy mechanizm demokracji, a zasady i sposób ich przeprowadzania określa prawo wyborcze. W Polsce prawo wyborcze do organów stanowiącej i wykonawczej władzy samorządowej uregulowano w przepisach Konstytucji oraz aktach niższego rzędu.

Powoływanie władzy stanowiącej

Zgodnie z art. 169 ust. 1 Konstytucji RP¹ jednostki samorządu terytorialnego wykonują swoje zadania za pośrednictwem organów stanowiących i wykonawczych. Organem stanowiącym w gminie jest rada gminy. Jeżeli siedziba rady gminy znajduje się w mieście położonym na terytorium tej gminy, rada nosi nazwę rady miejskiej. Rada gminy charakteryzuje się kolegialnością oraz kadencyjnością. Jej kadencja trwa cztery lata od dnia wyboru.

Zasady i sposób przeprowadzania wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego określają przepisy rangi konstytucyjnej oraz ustawowej. Zasady oraz tryb zgłaszania kandydatów i przeprowadzania wyborów, a także warunki ich ważności ma natomiast określać ustawa (art. 169 ust. 3 Konstytucji). W latach 1990-1998 była to ustawa z dnia 8 marca 1990 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin², na podstawie której odbyły się wybory

samorządowe w 1990 r. i 1994 r. W związku z reformą samorządu terytorialnego oraz wprowadzeniem trójszczeblowego podziału terytorialnego kraju konieczne stało się uchwalenie nowej ustawy wyborczej. Doszło do tego w dniu 16 lipca 1998 r., kiedy to Sejm przyjął Ordynację wyborczą do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw³. Stanowiła ona podstawę do przeprowadzenia wyborów w 1998 r., 2002 r., 2006 r. oraz 2010 r. Ustawa ta została zastąpiona Kodeksem wyborczym⁴, uchwalonym przez Sejm RP w dniu 5 stycznia 2011 r., który wszedł w życie w dniu 1 sierpnia 2011 r. Regulacje dotyczące wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego znajdują się w dziale VII Kodeksu wyborczego.

Wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym. Wybory do organów stanowiących mogą być większościowe lub proporcjonalne. W przypadku większościowych wyborów mandat uzyskuje ten kandydat, który zdobył największą liczbę głosów w danym okręgu. Natomiast w systemie proporcjonalnym podział mandatów w organie przedstawicielskim odpowiada poparciu uzyskanemu od głosujących przez poszczególne komitety wyborcze. W Polsce wybory do rad w gminie niebędącej miastem na prawach powiatu są większościowe, a system proporcjonalny obowiązuje w wyborach w miastach na prawach powiatu, powiatach oraz województwach.

Prezes Rady Ministrów zarządza wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w formie rozporządzenia, nie wcześniej niż na cztery miesiące i nie później

niż na trzy miesiące przed upływem kadencji rad i sejmików (art. 371 § 1 Kodeksu wyborczego).

Liczbę radnych wybieranych do rad ustala wojewoda po porozumieniu z komisarzem wyborczym, na podstawie liczby osób zamieszkałych na terenie danej rady gminy, które są ujęte w stałym rejestrze wyborców na koniec roku poprzedzającego rok, w którym mają być przeprowadzone wybory (art. 373 Kodeksu wyborczego).

Przed upływem kadencji może zająć konieczność przeprowadzenia wyborów uzupełniających⁵ lub przedterminowych⁶. Kodeks wyborczy dopuszcza także możliwość obsadzenia mandatów radnych bez głosowania, co jest określane jako „ciche wybory” lub „wybory niekonkurencyjne” (art. 380-381 Kodeksu wyborczego)⁷.

Zgodnie z art. 17 ustawy o samorządzie gminnym⁸, w skład rady wchodzi radni w liczbie: 15 – w gminach do 20 000 mieszkańców, 21 – w gminach do 50 000 mieszkańców, 23 – w gminach do 100 000 mieszkańców, 25 – w gminach do 200 000 mieszkańców oraz po trzech na każde dalsze rozpoczęte 100 000 mieszkańców, nie więcej jednak niż czterdziestu pięciu radnych.

Wybory do rad gmin są przeprowadzane przez gminne komisje wyborcze oraz obwodowe komisje wyborcze, pod nadzorem Państwowej Komisji Wyborczej oraz komisarzy wyborczych. Kandydatów zgłaszają komitety wyborcze w formie list kandydatów. Zgodnie z art. 425 § 4 Kodeksu wyborczego można kandydować tylko w jednym okręgu wyborczym oraz tylko z jednej listy.

Kodeks wyborczy wprowadził również tzw. parytet płci, charakteryzujący się tym, iż w miastach na prawach powiatu w wyborach do rad, na liście kandydatów liczba kandydatów – kobiet, jak również liczba kandydatów – mężczyzn nie może być niższa niż 35% liczby wszystkich kandydatów na liście⁹. Parytet oznacza więc zakaz znajdowania się na liście więcej niż 65% przedstawicieli jednej płci, aby nie doprowadzało to do dyskryminującej dominacji jednej płci nad drugą.

Sposób głosowania w wyborach do organu stanowiącego gminy uregulowano w przepisach art. 439-440 Kodeksu wyborczego. Wyborca jest obowiązany postawić przy nazwisku wybranego kandydata z lewej strony znak „x”.

Wyniki głosowania oraz wyniki wyborów do rady gminy ustala gminna komisja wyborcza odrębnie dla każdego okręgu wyborczego

na podstawie protokołów otrzymanych od obwodowych komisji wyborczych. Podział mandatów następuje zgodnie z art. 443 - 444 Kodeksu wyborczego.

Kodeks wyborczy przewiduje możliwość wniesienia protestu wyborczego przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby (art. 82 Kodeksu wyborczego). Protest wyborczy składa się na piśmie do właściwego sądu okręgowego w terminie czternastu dni od dnia wyborów. Sąd ma trzydzieści dni po upływie terminu do ich wnoszenia, na rozpoznanie protestu wyborczego. Sąd rozpoznaje protest w składzie trzech sędziów przy udziale komisarza wyborczego oraz przewodniczących właściwych komisji wyborczych lub ich zastępców. Sąd rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru radnego. Jeżeli okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wynik wyborów, zapada orzeczenie o nieważności wyborów lub o nieważności wyboru radnego. Na orzeczenie to przysługuje zażalenie do właściwego sądu apelacyjnego, składane w terminie siedmiu dni od daty doręczenia orzeczenia sądu okręgowego.

Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza zbiorcze wyniki wyborów do rad na obszarze kraju w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz podaje do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia (art. 382 Kodeksu wyborczego).

Wybory samorządowe na IV kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w Płocku

W wyborach samorządowych w 2002 r. na IV kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w Płocku do obsadzenia było dwadzieścia pięć mandatów radnych. Zarejestrowano wówczas jedenaście komitetów wyborczych: KW Samoobrona RP (50 kandydatów), KW Sojusz Lewicy Demokratycznej–Unia Pracy (49 kandydatów), KWW Inicjatywa Społeczna Wspólnota Samorządowa (26 kandydatów), KK Stowarzyszenia „Nasze Miasto Płock” (40 kandydatów), KW Towarzystwo Przyjaciół Płocka (20 kandydatów), KWW Forum Lewicy Demokratycznej (37 kandydatów), KW Liga Polskich Rodzin (31 kandydatów), KWW „Wiedza i Doświadczenie dla Płocka” (50 kandydatów), KW Prawo i Sprawiedliwość (41 kandydatów), KW Platforma Obywatelska RP (44 kandydatów) i KWW Miasta Płocka (32 kandydatów). Komitety te łącznie zarejestrowały 420 kandydatów na radnych w czterech okręgach

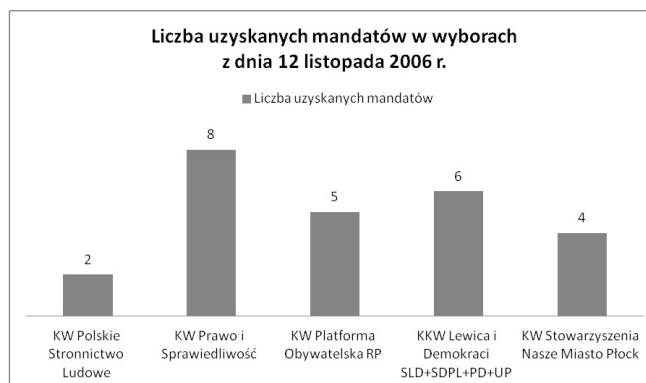

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

wyborczych na 44 listach. Wybory samorządowe odbyły się w dniu 27 października 2002 r. Uprawnionych do głosowania było 101 069 mieszkańców Miasta Płocka. Kart do głosowania wydano 32 833, oddano 32 782 głosów, z czego ważnych – 31 277 (95,41%). Frekwencja wyniosła 32,49%. KW Samoobrona RP uzyskała 3 mandaty (10,32 % ważnych głosów), KKW Sojusz Lewicy Demokratycznej–Unia Pracy – 12 mandatów (30,77% ważnych głosów), KW Stowarzyszenia „Nasze Miasto Płock” – 3 mandaty (9,81% ważnych głosów), KWW „Wiedza i Doświadczenia dla Płocka” – 1 mandat (7,64% ważnych głosów) oraz KW Prawo i Sprawiedliwość – 6 mandatów (19,85% ważnych głosów). Mandatu nie zdobyły KWW Inicjatywa Społeczna Wspólnota Samorządowa (4,51% ważnych głosów), KW Towarzystwo Przyjaciół Płocka (4,83% ważnych głosów), KWW Forum Lewicy Demokratycznej (0,98% ważnych głosów), KW Liga Polskich Rodzin (3,94% ważnych głosów), KW Platforma Obywatelska RP (5,80% ważnych głosów) oraz KWW Miasta Płocka (1,54% ważnych głosów).

Wybory samorządowe na V kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w Płocku

W wyborach samorządowych w 2006 r. na V kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w Płocku zarejestrowano dziesięć komitetów wyborczych: KW Polskie Stronnictwo Ludowe (50 kandydatów), KW Liga Polskich Rodzin (35 kandydatów), KW Prawo i Sprawiedliwość (50 kandydatów), KW Platforma Obywatelska RP (45 kandydatów), KKW Lewica i Demokraci SLD+SDPL+PD+UP (41 kandydatów), KW Samoobrona RP (50 kandydatów), KW Polska Partia Pracy (20 kandydatów), KW Stowarzyszenia „Macierz Płocka”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

(50 kandydatów), KWW Przyjaciół Płocka (24 kandydatów) i KW Stowarzyszenia Nasze Miasto Płock (49 kandydatów). Komitety te łącznie zarejestrowały 414 kandydatów na radnych w czterech okręgach wyborczych na 40 listach. Wybory samorządowe odbyły się w dniu 12 listopada 2006 r. Uprawnionych do głosowania było 101 847 mieszkańców Miasta Płocka. Kart do głosowania wydano 42 678, oddano 42 633 głosów, z czego ważnych – 40 823 (95,75%). Frekwencja wyniosła 41,90%. KW Polskie Stronnictwo Ludowe uzyskała 2 mandaty (8,65% ważnych głosów), KW Prawo i Sprawiedliwość – 8 mandatów (31,37% ważnych głosów), KW Platforma Obywatelska RP – 5 mandatów (21,07% ważnych głosów), KKW Lewica i Demokraci SLD+SDPL+PD+UP – 6 mandatów (15,00% ważnych głosów) oraz KW Stowarzyszenia Nasze Miasto Płock – 4 mandaty (11,43% ważnych głosów). Mandatu nie zdobyły KW Liga Polskich Rodzin (2,02% ważnych głosów), KW Samoobrona RP (3,91% ważnych głosów), KW Polska Partia Pracy (0,31% ważnych głosów), KW Stowarzyszenia „Macierz Płocka” (3,89% ważnych głosów) oraz KWW Przyjaciół Płocka (2,35% ważnych głosów).

Wybory samorządowe na VI kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w Płocku

W wyborach samorządowych w 2010 r. na VI kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w Płocku o dwadzieścia pięć mandatów radnych walczyło osiem komitetów wyborczych: KW Sojusz Lewicy Demokratycznej (50 kandydatów), KW Polskie Stronnictwo Ludowe (50 kandydatów), KW Platforma Obywatelska RP (50 kandydatów), KW Prawo i Sprawiedliwość (50 kandydatów), KW Stowarzyszenie „Nasz Kraj” (49 kandydatów),

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

KW Nasze Miasto Płock (48 kandydatów). KWW Krajowa Wspólnota Samorządowa (25 kandydatów), KWW Władysław Leśniowski (5 kandydatów). Komitety te łącznie zarejestrowały 327 kandydatów na radnych w czterech okręgach wyborczych 13 na 29 listach. Wybory samorządowe odbyły się w dniu 21 listopada 2010 r. Uprawnionych do głosowania było 101 077 mieszkańców Miasta Płocka. Kart do głosowania wydano 47 050, oddano 46 995 głosów, z czego ważnych – 44 705 (95,13%). Frekwencja wyniosła 46,49%. KW Prawo i Sprawiedliwość uzyskał 9 mandatów (28,34% ważnych głosów), KW Platforma Obywatelska RP – 7 mandatów (24,68% ważnych głosów), KW Sojusz Lewicy Demokratycznej – 5 mandatów (16,44% ważnych głosów), KW Stowarzyszenie „Nasz Kraj” – 2 mandaty (11,12% ważnych głosów) oraz KW Polskie Stronnictwo Ludowe i KW Nasze Miasto Płock po jednym mandacie (KW PSL – 9,64% ważnych głosów, KW Nasze Miasto Płock – 8,23% ważnych głosów). Mandatu nie zdobyły KW Krajowa Wspólnota Samorządowa (1,34% ważnych głosów) i KWW Władysław Leśniowski (0,20% ważnych głosów).

Wybory samorządowe na VII kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w Płocku

Wybory samorządowe na VII kadencję organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego odbyły się w dniu 16 listopada 2014 r. W Płocku frekwencja w wyborach do rady miasta wyniosła 41,67%. W wyborach poszczególne komitety wyborcze, które uczestniczyły w podziale mandatów otrzymały następujące poparcie: Platforma Obywatelska RP – 12 105 głosów (29,35%) i 9 mandatów, Prawo i Sprawiedliwość – 11 977 głosów (29,04%) i 10 mandatów, Polskie Stronnictwo Ludowe – 6 770 głosów

(16,41%) i 4 mandaty oraz SLD Lewica Razem – 5 845 głosów (14,17%) i 2 mandaty. W porównaniu do wyborów w 2010 r. wynik poprawiły: PiS – o jeden mandat więcej, PO – o dwa mandaty więcej, PSL – o trzy mandaty więcej, SLD stracił natomiast trzy mandaty. W podziale mandatów nie uczestniczyły m.in. Komitet Wyborczy Wyborców Iwony Wierzbickiej Niezależny Płock, który uzyskał 658 głosów (1,59%), Komitet Wyborczy Wyborców Mirosława Milewskiego i Wspólnoty Samorządowej, który zdobył 1 968 głosów (4,77%) oraz Komitet Wyborczy Wyborców Samorządni dla Płocka, na który oddano 1590 głosów (3,85%). Mandat radnego zdobyli m.in. Małgorzata Struzik z Polskiego Stronnictwa Ludowego, prywatnie żona marszałka województwa mazowieckiego Adama Struzika, wiceprezydenci miasta z poprzedniej kadencji, startujący z listy Platformy Obywatelskiej RP – Roman Siemiątkowski i Krzysztof Izmańłowicz oraz przewodniczący Rady Miasta Płocka Artur Jaroszewski, także z PO. Do Rady Miasta Płocka weszli także dotychczasowi radni: Violetta Kulpa i Tomasz Korga z Prawa i Sprawiedliwości, Marcin Flakiewicz z Polski Razem Jarosława Gowina oraz wiceprzewodniczący Rady Miasta Płocka poprzedniej kadencji Wojciech Hetkowski, który był Prezydentem Miasta Płocka w latach 2001-2002. Mandat radnego zdobył również Andrzej Nowakowski z Platformy Obywatelskiej RP, który ubiegał się jednocześnie reelekcję na stanowisko Prezydenta Miasta Płocka. W związku z wygraniami tych wyborów jego miejsce zajęła kolejna osoba z listy kandydatów Platformy Obywatelskiej RP z najlepszym wynikiem z tego samego okręgu wyborczego. Na terenie miasta wybory samorządowe odbywały się w czterech okręgach.

Powolywanie władzy wykonawczej

Zgodnie z art. 26 ustawy samorządzie gminnym organem wykonawczym gminy jest wójt.

Burmistrz jest organem wykonawczym w gminie, w której siedziba władz znajduje się w mieście położonym na terytorium tej gminy. W miastach powyżej 100 000 mieszkańców organem wykonawczym jest prezydent miasta. Rozpoczęcie kadencji organu wykonawczego następuje wraz z rozpoczęciem kadencji rady gminy lub wyboru tego organu przez radę, a upływa w tym samym dniu, w którym upływa kadencja rady gminy.

Należy zaznaczyć, że w okresie od 1990 r. do 2002 r. w Polsce funkcjonował system wyborów pośrednich organu wykonawczego gminy, którym był zarząd. Składał się on od trzech do siedmiu osób wybieranych przez radę gminy. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. nic nie zmieniła w kwestii wskazania sposobu wyboru organu wykonawczego gminy. Dopiero w dniu 20 czerwca 2002 r. uchwalono ustawę o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta¹⁰, która obowiązywała do czasu wejścia w życie Kodeksu wyborczego określającego w dziale VIII zasady wyboru wójta, burmistrza i prezydenta miasta.

Zgodnie z art. 471 Kodeksu wyborczego, wybory wójta charakteryzują się powszechnością, równością, bezpośredniością oraz tajnością. Czynne prawo wyborcze w zakresie wyboru wójta przysługuje każdemu obywatelowi posiadającemu prawo wybierania do rady gminy, i to zarówno obywatelowi polskiemu, jak i obywatelowi Unii Europejskiej nie mającemu obywatelstwa polskiego, który jest pełnoletni i stale zamieszkuje na terenie danej gminy. Bierne prawo wyborcze przysługuje obywatelom polskim, mającym prawo wybierania do rady gminy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończyli 25 lat.

Prezes Rady Ministrów zarządza wybory wójtów wraz z wyborami do rad gmin w drodze rozporządzenia. W razie zaistnienia potrzeby zorganizowania wyborów przed upływem kadencji Prezes Rady Ministrów zarządza wybory przedterminowe¹¹. Państwowa Komisja Wyborcza oraz komisarze wyborczy organizują wybory oraz nadzorują ich przebieg (art. 475 Kodeksu wyborczego).

Przepisy art. 478-483 Kodeksu wyborczego określają zasady zgłaszania kandydatów na urząd wójta, w tym precyzują, komu przysługuje prawo ich zgłaszania, termin, w którym ma to nastąpić oraz procedurę w przypadku niezgłoszenia w ustawowym terminie żadnego kandydata lub zgłoszenia tylko jednego. Po zgłoszeniu dokonywane jest obwieszczenie o zarejestrowanych kandydatach¹². Następnie wydrukowane

karty do głosowania przekazuje się obwodowym komisjom wyborczym. Głosowanie odbywa się poprzez postawienie przez wyborcę znaku „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów. Wybory wygrywa ten kandydat, który otrzymał w głosowaniu więcej niż połowę ważnie oddanych głosów (art. 473 § 1 Kodeksu wyborczego). Jeżeli żaden z kandydatów nie osiągnie wskazanego pułapu, przeprowadza się drugą turę wyborów czternastego dnia po pierwszym głosowaniu. W drugiej turze wyborcy wybierają jednego z dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu uzyskali największą liczbę ważnie oddanych głosów. Wybory wygrywa ten kandydat, który w ponownym głosowaniu uzyskał większą liczbę ważnie oddanych głosów (art. 473 § 5 Kodeksu wyborczego). Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu wyników wyborów, ogłasza zbiorcze wyniki wyborów wójtów na obszarze całego kraju w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz podaje do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia.

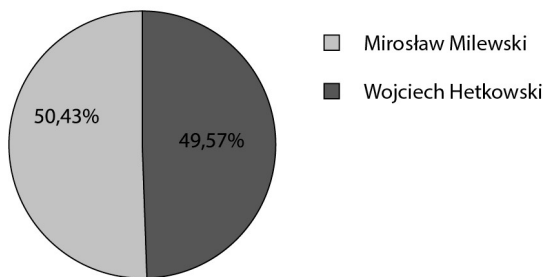
Prezydenci Płocka w latach 1990-2002

Urząd Prezydenta Miasta Płocka w latach 1990-1995 sprawował Andrzej Drętkiewicz. Następnie w latach 1995-1998 funkcję Prezydenta Miasta Płocka pełnił Dariusz Krajowski-Kukiel z ramienia koalicji SLD-Unia Wolności. Natomiast w latach 1998-2002 Prezydentem Płocka był Stanisław Jakubowski z Sojuszu Lewicy Demokratycznej.

Wybory prezydenckie w Płocku w 2002 r.

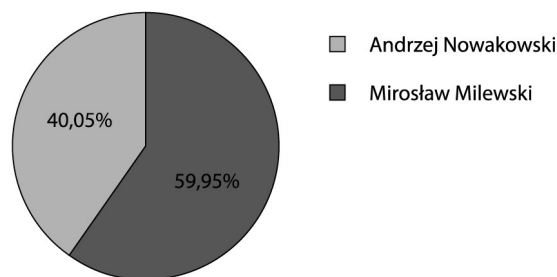
W wyborach samorządowych, które odbyły się w dniu 27 października 2002 r., w Płocku zarejestrowano dziewięciu kandydatów ubiegających się o urząd prezydenta miasta: Wojciech Hetkowski – zgłoszony przez Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy, Czesław Krakowski – zgłoszony przez Komitet Wyborczy Stowarzyszenia „Nasze Miasto Płock”, Krzysztof Lewandowski – członek Platformy Obywatelskiej RP, Mirosław Milewski – członek Prawa i Sprawiedliwości, Mieczysław Modzelewski – zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Wyborców Miasta Płocka, Jacek Piekarski – zgłoszony przez Komitet Wyborczy Wyborców Inicjatywa Społeczna Wspólnota Samorządowa, Paweł Połanecki – zgłoszony przez Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin, Adam Struzik – zgłoszony przez Komitet Wyborczy Wyborców

Wyniki głosowania w wyborach na Prezydenta Miasta Płocka w dniu 10 listopada 2002 r. - II tura

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

Wyniki głosowania w wyborach na Prezydenta Miasta Płocka w dniu 26 listopada 2006 r. - II tura

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

„Wiedza i Doświadczenie dla Płocka”, Jolanta Szymańska – zgłoszona przez Komitet Wyborczy Wyborców Forum Lewicy Demokratycznej. Wojciech Hetkowski uzyskał 13 170 głosów (41,53% głosów), Czesław Krakowski – 2 565 głosów (8,09%), Krzysztof Lewandowski – 2 256 głosów (7,11%), Mirosław Milewski – 5 264 głosów (16,60%), Mieczysław Modzelewski – 865 głosów (2,73%), Jacek Piekarski – 1 285 głosów (4,05%), Paweł Połanecki – 1 658 głosów (5,23%), Adam Struzik – 3 763 głosów (11,87%), Jolanta Szymańska – 883 głosów (2,78%). W ponownym głosowaniu, które miało miejsce w dniu 10 listopada 2002 r. uczestniczyli Wojciech Hetkowski oraz Mirosław Milewski. Prezydentem Miasta Płocka został wybrany Mirosław Milewski, który w drugiej turze wyborów uzyskał 50,43% głosów (12 319 głosów). Na Wojciecha Hetkowskiego głos oddało 12 111 wyborców, co stanowiło 49,57% głosów.

Wybory prezydenckie w Płocku w 2006 r.

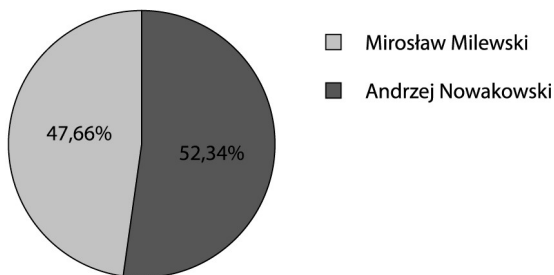
W wyborach prezydenckich w mieście Płocku które odbyły się w dniu 12 listopada 2006 r. zarejestrowano ośmiu kandydatów: Zygmunta Buraczyńskiego – niezrzeszonego, który został zgłoszony przez Komitet Wyborczy Stowarzyszenia Nasze Miasto Płock, Pawła Jelec – niezrzeszonego, który został zgłoszony przez Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin, Czesława Krakowskiego – niezrzeszonego, który został zgłoszony przez Komitet Wyborczy Stowarzyszenia „Macierz Płocka”, Mirosława Milewskiego – członka Prawa i Sprawiedliwości, Andrzeja Nowakowskiego – członka Platformy Obywatelskiej RP, Piotra Nowickiego – niezrzeszonego, który został zgłoszony przez Koalicyjny Komitet Wyborczy Lewica i Demokraci SLD + SDPL + PD + UP, Adama Struzika – członka Polskiego Stronnictwa Ludowego, Pawła Śliwińskiego – niezrzeszonego,

zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Wyborców Przyjaciół Płocka. Zygmunt Buraczyński uzyskał 3 521 głosów (8,45% głosów), Paweł Jelec - 391 głosów (0,94%), Czesław Krakowski - 1 126 głosów (2,70%), Mirosław Milewski - 18 577 głosów (44,57%), Andrzej Nowakowski - 7 221 głosów (17,32%), Piotr Nowicki - 3 256 głosów (7,81%), Adam Struzik 7 014 głosów (16,83%), Paweł Śliwiński - 575 głosów (1,38%). W ponownym głosowaniu, które miało miejsce w dniu 26 listopada 2006 r. uczestniczyli Mirosław Milewski (Prawo i Sprawiedliwość) oraz Andrzej Nowakowski (Platforma Obywatelska RP). Na Prezydenta Miasta Płocka został wybrany Mirosław Milewski, który w drugiej turze wyborów uzyskał 59,95% głosów (18 654 głosów). Na Andrzeja Nowakowskiego głos oddało 12 464 wyborców, co stanowiło 40,05%.

Wybory prezydenckie w Płocku w 2010 r.

W wyborach prezydenckich, które odbyły się w dniu 21 listopada w 2010 r. w Płocku zarejestrowano pięciu kandydatów: Wojciecha Hetkowskiego – członka Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Mirosława Milewskiego – członka Prawa i Sprawiedliwości, Andrzeja Nowakowskiego – członka Platformy Obywatelskiej RP, Adama Struzika – członka Polskiego Stronnictwa Ludowego i Iwonę Wierzbicką – niezrzeszoną, która została zgłoszona przez Komitet Wyborczy Nasze Miasto Płock. Wojciech Hetkowski uzyskał 8 450 głosów (stanowiło to 18,32% głosów), Mirosław Milewski – 16 159 głosów (35,04%), Andrzej Nowakowski – 12 248 głosów (26,56%), Adam Struzik – 5 017 głosów (10,88%), a Iwona Wierzbicka – 4 238 głosów (9,19%). W ponownym głosowaniu, które miało miejsce w dniu 5 grudnia 2010 r. uczestniczyli Mirosław Milewski (Prawo i Sprawiedliwość) oraz Andrzej Nowakowski (Platforma Obywatelska RP). Wybrany

Wyniki głosowania w wyborach na Prezydenta Miasta Płocka w dniu 5 grudnia 2010 r. - II tura

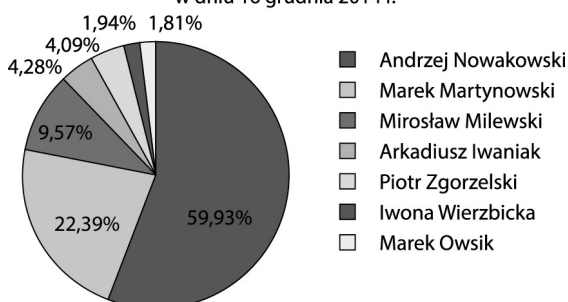
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

na Prezydenta Miasta Płocka został Andrzej Nowakowski, który w drugiej turze wyborów uzyskał 52,34% głosów (18 317 głosów). Na Mirosława Milewskiego głos oddało 16 678 wyborców, co stanowiło 47,66% głosów.

Wybory prezydenckie w Płocku w 2014 r.

W wyborach samorządowych, które odbyły się w dniu 16 listopada 2014 r., o urząd Prezydenta Miasta Płocka ubiegało się siedmiu kandydatów: Marek Owsiak (KWW Samorządni dla Płocka PRM), Iwona Wierzbicka (KWW Iwony Wierzbickiej Niezależny Płock), Piotr Zgorzelski (KW Polskie Stronnictwo Ludowe), Arkadiusz Iwaniak (KKW SLD Lewica Razem), Mirosław Milewski (KWW M. Milewskiego i Wspólnoty Samorządowej), Marek Martynowski (KW Prawo i Sprawiedliwość) oraz Andrzej Nowakowski (KW Platforma Obywatelska RP). Wyboru dokonano w pierwszej turze, ponieważ wymaganą liczbę głosów uzyskał Andrzej Nowakowski. Liczba osób uprawnionych do głosowania wyniosła 98 957, w tym czterech obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi. Kart do głosowania wydano 45 446. W wyborach wzięło udział (oddało ważne karty do głosowania)

Wyniki głosowania w wyborach na Prezydenta Miasta Płocka w dniu 16 grudnia 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej

45 398 wyborców, co stanowi 45,88% osób uprawnionych do głosowania. Wybrany kandydat uzyskał 24 834 ważnych głosów.

Zakończenie

Zgodnie z unormowaniami Konstytucja RP z 1997 r. zarówno w sferze prawa publicznego, jak i w sferze prawa cywilnego gminy jako osoby prawne mogą działać wyłącznie przez swoje organy. W odniesieniu do organów stanowiących Konstytucja RP wskazała zasady ich wyboru, oparte na czteroprzymiotnikowym prawie wyborczym (wybory powszechne, równe, bezpośrednie, w głosowaniu tajnym). Ustrojodawca wyraźnie przekazał do unormowania ustawowego zasady i tryb zgłaszania kandydatów, sposób przeprowadzania wyborów oraz warunki ich ważności. Co do samorządowej władzy wykonawczej Konstytucja RP pozostawiła ustawodawcy zwyktemu pełną swobodę w zakresie określenia zasad i trybu jej wyłonienia. Dopuszczalne było więc przyjęcie modelu wyborów bezpośrednich dokonywanych w głosowaniu powszechnym przez mieszkańców gminy, jak i modelu pośredniego, zakładającego wybór organu wykonawczego przez organ stanowiący. Konstytucja RP nie przesądziła także tego, czy samorządowa władza wykonawcza ma być organem jednoosobowym, czy kolegialnym. Ostatecznie w obecnym stanie prawnym organ wykonawczy w gminie jest jednoosobowy i wybierany w drodze wyborów powszechnych. Obsadzanie składu rady gminy (miasta) oraz stanowiska wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w trybie wyborów powszechnych stanowi wyraz nie tylko demokracji przedstawicielskiej w gminie, lecz także urzeczywistnienia prawną i polityczną samodzielności lokalnej wspólnoty samorządowej. Z przeprowadzonej analizy wyników wyborów organów stanowiącej władzy samorządowej w Płocku na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej wynika, iż w wyborach samorządowych do Rady Miasta Płocka, które odbyły się w 2002 r. najwięcej mandatów uzyskał KW Sojusz Lewicy Demokratycznej–Unia Pracy, a w wyborach do Rady Miasta Płocka w latach 2006, 2010 oraz 2014 – KW Prawo i Sprawiedliwość. Odmienne kształtowały się wyniki wyborów organu wykonawczego władzy samorządowej w Płocku. W wyborach samorządowych, które odbyły się w latach 2002 i 2006 na urząd Prezydenta Miasta Płocka został wybrany kandydat zgłoszony przez Komitet Wyborczy Prawa i Sprawiedliwości – Mirosław

Milewski, a wyborach samorządowych w latach 2010 i 2014 – kandydat będący członkiem Platformy Obywatelskiej RP – Andrzej Nowakowski. Ponadto w wyborach samorządowych, które odbywały się w latach od 2002 r. do 2014 r.

następuje wzrost frekwencji wyborczej w Płocku z 32,49% w 2002 r. do 41,67% w 2014 r., przy czym najwyższą frekwencję zanotowano w wyborach samorządowych w 2010 r. (46,49%).

Przypisy

- ¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).
- ² Tekst jedn.: Dz.U. z 1996 r. Nr 84, poz. 387 ze zm.
- ³ Tekst jedn.: Dz.U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190 ze zm.
- ⁴ Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.
- ⁵ Przeprowadza się je w przypadku nieobsadzenia mandatów lub wygaśnięcia mandatu radnego. Wygaśnięcie następuje m. in. w razie śmierci, odmowy złożenia ślubowania czy też pisemnego zrzeczenia się mandatu.
- ⁶ Prezes Rady Ministrów zarządza wybory przedterminowe w przypadku odwołania rady gminy przez mieszkańców w wyniku referendum, rozwiązania rady uchwałą Sejmu lub z mocy prawa w określonych przez przepisy sytuacjach.
- ⁷ Dotyczy to sytuacji, w której w okręgu wyborczym w wyborach

do rady zarejestrowana liczba kandydatów jest równa liczbie radnych wybieranych w danym okręgu wyborczym lub od niej mniejsza, wówczas głosowania nie przeprowadza się, a za wybranych na radnych terytorialna komisja wyborcza uznaje zarejestrowanych kandydatów, a odpowiednio pozostałe mandaty pozostają nieobsadzone.

⁸ Tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.

⁹ Zob. art. 425 § 3 Kodeksu wyborczego.

¹⁰ Dz. U. Nr 113, poz. 984 ze zm.

¹¹ Wybory przedterminowe są przeprowadzane w razie wygaśnięcia mandatu. Sytuacje, w których dochodzi do wygaśnięcia mandatu określa art. 492 Kodeksu wyborczego.

¹² Obowiązek dokonania obwieszczenia o zarejestrowanych kandydatach spoczywa na gminnej komisji wyborczej.

APPOINTING THE EXECUTIVE OR THE LEGISLATURE IN THE 3RD REPUBLIC OF POLAND AS ILLUSTRATED BY THE CASE OF PŁOCK

Summary

The municipal (city) council is the decisive body in the administrative district. Vogt (mayor or the president of town) is the executive body in the administrative district. The procedure by means of which the executive administrative body is appointed in the 3rd Republic of Poland is specified by constitutional and legislative regulations.